

PEDAGOGICKÁ FAKULTA
Katedra výtvarné výchovy
Univerzita Karlova

Posudek vedoucí závěrečné práce

Vedoucí diplomové práce: doc. PhDr. Marie Fulková, Ph.D.

Autor bakalářské práce: Karolína Dunajová

Studijní obor:

Učitelství pro střední školy (N7504)

**Učitelství všeobecně vzdělávacích předmětů pro základní školy,
střední školy a základní umělecké školy – výtvarná výchova**

Akademický rok: 2022/2023

Název práce: Meditace, kontemplace – spiritualita ve výtvarném umění

Obsah a cíl práce, struktura práce

Diplomová práce Karolíny Dunajové vznikala poněkud komplikovanějším způsobem, zapříčiněným výměnou vedoucího práce, neboť původní školitel opustil ze zdravotních důvodů pracoviště. Nicméně téma bylo nové školitelce blízké a v původním zadání bylo možno pokračovat.

Karolína Dunajová řeší problematiku, která se na KVV kontinuálně objevuje. Je přítomna i v „meditativní“ linii výtvarného umění a představuje tolik potřebnou alternativu k hektickému způsobu života současné doby. Pro výtvarnou pedagogiku je didaktické zpracování spirituálních tendencí v umění zcela jedinečným úkolem, do něhož se studenti často nepouštějí. Karolína je svým zaměřením pro takové téma uzpůsobena: je to oblast tvorby, ke které se nelze přinutit ani uměle nastavit. Autenticita je zde základní podmínkou, a to je také hlavní rys přístupu, kterým se tato práce vyznačuje.

Pojmově je text usazený a srozumitelný, autorka se opírá o klíčová slova, pracovala s dynamickým modelem posuvných částí obsahu práce a vysvětluje pole zájmu právě v jejich souvislostech.

Věcné zpracování (teoretické a metodologické zakotvení, náročnost tématu, inovativnost, přínos práce, formulace závěrů)

Propracovaná struktura textu umožňuje dobře sledovat způsob myšlení a postup práce. Obsah, který se váže na výtvarné práce a vytváří k nim komentář, je pojmově zakotven u konceptů meditace, kontemplace a spiritualita. Autorka se opírá o identifikaci děl umělců, pro něž je kontemplativní zaměření typické a věnuje se rovněž jejich zakontextování do širších rámců domácí i mezinárodní tvorby. Z tohoto inspirativního pozadí pak vychází jak její vlastní tvorba, tak pedagogické a didaktické varianty zpracování až do úrovně příprav a odučených celků. Nakolik se podařilo zmapovat komplexitu inspiračních zdrojů a provést jejich výběr, to nechť posoudí oponentura práce. Jako vedoucí zde vidím určité deficitní a menší propracovanost těchto partií – oceňuji zařazení současných terminologických posunů (mindfulness, wellbeing a flow,

str. 17 a dále), ale bylo by bývalo potřeba tyto výpůjčky z oblasti americké psychologie a neurovědy více konzultovat, aby jejich zařazení do „školního diskursu“ mohlo být nahlíženo optikou kritického čtení jako pandán k velmi dobrému výběru umělců a umělkyní uvedených jako zdroj inspirace pro didaktické transformace a partiím opřených o filosofické inter-kulturní transfery, např. z dálnovýchodní kulturní oblasti.

Jádro diplomové práce spatřuji ve vlastní tvorbě autorky, kdy reflektuje základní východiska: *svět, přírodu a ekologii*. Přístup k vyjádření je prostý a uvěřitelný – cituji: „Vycházím převážně ze subjektivních prožitků v přírodě. Nejbližší jsou mi převážně stromy, které se pro mne staly inspirací.“ Umělkyně Ana Mendieta je přiznaným inspirativním zdrojem a Karolínin cyklus *Tváře stromů* považuji za silné a přesvědčivé vyjádření.

Z této praktické části práce pak vycházejí i didaktické návrhy, které byly ověřeny v praxi s žáky Základní umělecké školy ve Štětí, přičemž metodologicky je zcela v pořádku, že autenticita prožitku se odráží jak v tvůrčím řešení jak umělecké, tak pedagogické práci, bez rozlišení.

Tím je naplněn požadavek na prezentaci **autorských přístupů**, tak na ukázky a **výzkumné ověření nosnosti didaktických transformací**, jež lze považovat za rovnocenné umělecké části práce. Doplnění o analýzu informací z dostatečného množství dotazníků od výtvarných pedagogů z praxe považuji za užitečný moment Závěru: „*Nelze tedy zkoumat hloubku a jednotné vnímání spirituality vzhledem k velmi individuálnímu pojetí. Lze ale si těchto témat všimnout, objevovat je, vzdělávat se o nich i s vědomím hloubky a jejich rozsahu, abychom je s jistotou zodpovědností mohli rozvíjet a poukazovat na ně právě v daných předmětech jako je například výtvarná výchova, zároveň je umět nacházet či vnímat i v běžném životě.*“ Nechybí ani několik doporučení pro pedagogickou práci, neboť téma vyžaduje specifické podmínky a přístupy.

Grafické, formální a jazykové zpracování

Práce je splňuje formální požadavky kladené na diplomovou práci na UK, včetně jasného vyjadřování, správných způsobů zdrojování a odkazování či citací. Psaná část je hojně a logicky provázána s obrazovou dokumentací. I ta je správně formálně zdrojována.

Práci doporučuji k obhajobě.

Datum 2. 9. 2023

Podpis

doc. PhDr. Marie Fulková, Ph.D.